

**JUDECĂTORIA
CHIȘINĂU**
(sediul Râșcani)

Republica Moldova, mun. Chișinău, str. Kiev, 3
Email: jrc@justice.md; Tel.: /+373 22/ 43 80 02
www.instante.justice.md

02 iunie 2025
Dosar nr. 3-543/2025
leșire Nr. 02-06-2025
06-1858

Curtea Constituțională a Republicii Moldova
mun. Chișinău, str. Alexandru Lăpușeanu, 28.

Judecătoria Chișinău (sediul Râșcani), Vă remite spre examinare sesizarea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor **art. 15 alin. (2) lit. b) și h) din Legea nr. 303 din 13 decembrie 2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare**, formulată de administratorul insolvențității Întreprinderii Interraionale de Stat "Acva-Nord" în procedura de restructurare, Bostan Nicolae, în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea Interraională de Stat "Acva-Nord" în procedura de restructurare împotriva Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică privind contestarea actului administrativ individual.

- Anexe:** 1. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate din 21 mai 2025;
2. Copia cererii de chemare în judecată;
3. Copia încheierii nr. 3-543/2025 din 30 mai 2025.

Vicepreședinte interimar
al Judecătoriei Chișinău (sediul Râșcani)

Violeta Chisilița

13:05
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
A REPUBLICII MOLDOVA
Intrare Nr. 1268
"02" 06 2025

Atenție! Judecătoria Chișinău are calitate de operator și prelucrează date cu caracter personal. Documentul conține date cu caracter personal, iar prelucrarea acestor date poate fi făcută doar în condițiile Legii nr.133 din 08 iulie 2011 cu privire la protecția datelor cu caracter personal.

125

Întreprindere Internațională de Stat „Acva Nord” în procedura de restructurare

State Inter-Rayonal Enterprise " Acva Nord "

MD-3000 or. Soroca str. Cosăuților, 32 tel/fax (230) 2-35-02

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

mun. Chișinău, str. Alexandru Lăpușneanu nr. 28
MD 2004, Republica Moldova

**SESIZARE
PRIVIND EXCEPȚIA DE NECONSTITUȚIONALITATE**

prezentată în conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) și lit. g) din Constituție

Autorul sesizării: Reclamantul ÎIS „ACVA NORD”
(în procedura de realizare a planului de restructurare)
Sediul: mun. Chișinău, MD 2009, str. Vasile Alecsandri 19, c. p. 255
IDNO: 1004607006668
Sediul: mun. Soroca, str. Cosăuților, nr. 32

Administratorului insolvenței ÎIS „ACVA NORD”
(în procedura de realizare a planului de restructurare)
Administratorul Autorizat: Bostan Nicolae

I. OBIECTUL SESIZĂRII

1. Controlul constituționalității prevederilor art. 15, alin. (2), lit. b) din Legea nr. 303 din 13.12.2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, potrivit căruia "(2) În raport cu consumatorii, operatorul are următoarele obligații: b) să furnizeze serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare în locurile autorizate, ținând cont de punctele de delimitare a rețelelor și instalațiilor; în baza unui contract încheiat cu consumatorul, și să respecte angajamentele contractuale."
2. Declararea drept neconstituțional al articolului 15, alin. (2), lit. b) din Legea nr. 303 din 13.12.2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare.

II. CIRCUMSTANȚELE LITIGIULUI EXAMINAT DE INSTANȚA DE JUDECATĂ

Pe rolul Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani se află în examinare cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată (acțiunea în contestare) înaintată de către reclamantul Întreprinderea Interraională de Stat ACVA-NORD vs. pârâtului Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, privind controlul legalității actelor administrative ale administrației publice centrale de specialitate.

Reclamantul ÎIS „ACVA NORD” și-a întemeiat cererea de chemare în judecată (acțiunea în contestare), în baza art. 15, alin. (2), lit. b) din Legea nr. 303 din 13.12.2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, potrivit căruia "(2) În raport cu consumatorii, operatorul are următoarele obligații: b) să furnizeze serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare în locurile autorizate, ținând cont de punctele de delimitare a rețelelor și instalațiilor, în baza unui contract încheiat cu consumatorul, și să respecte angajamentele contractuale."

Respectiv, la soluționarea cauzei de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată (acțiunea în contestare) înaintată de către reclamantul Întreprinderea Interraională de Stat ACVA-NORD vs. pârâtului Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, privind controlul legalității actelor administrative ale administrației publice centrale de specialitate, instanța de judecată urmează să aplice inclusiv prevederile art. 15, alin. (2), lit. b) din Legea nr. 303 din 13.12.2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, constituționalitatea cărora reclamantul ÎIS „ACVA NORD” (în procedura de realizare a planului de restructurare) le contestă prin prezenta sesizare, fiind în contradicție cu prevederile art. 20, art. 26, art. 54 a Constituției Republicii Moldova, art. 1, art. 6, art. 13 a Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

III. NORMA DE DREPT SUPUSĂ VERIFICĂRII CONSTITUȚIONALITĂȚII

Prezenta sesizare are drept obiect de examinare controlul constituționalității prevederilor art. 15, alin. (2), lit. b) din Legea nr. 303 din 13.12.2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, potrivit căruia "(2) În raport cu consumatorii, operatorul are următoarele obligații: b) să furnizeze serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare în locurile autorizate, ținând cont de punctele de delimitare a rețelelor și instalațiilor; în baza unui contract încheiat cu consumatorul, și să respecte angajamentele contractuale." normele contestate ca neconstituționale fiind următoarele:

Articolul 15. Obligațiile operatorului

(2) În raport cu consumatorii, operatorul are următoarele obligații: b) să furnizeze serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare în locurile autorizate, ținând cont de punctele de delimitare a rețelelor și instalațiilor, în baza unui contract încheiat cu consumatorul, și să respecte angajamentele contractuale.

IV. CADRUL NORMATIV PERTINENT

1. Constituția Republicii Moldova adoptată la 29.07.1994, republicată la 29.03.2016.

Articolul 20. Accesul liber la justiție

(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.

Articolul 26. Dreptul la apărare

(1) Dreptul la apărare este garantat. (2) Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale. (3) În tot cursul procesului, părțile au dreptul să fie asistate de un avocat, ales sau numit din oficiu. (4) Amestecul în activitatea persoanelor care exercită apărarea în limitele prevăzute se pedepsește prin lege.

Articolul 54. Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sânt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

(3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.

(4) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.

2. Convenția Europeană a Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale

Articolul 1. Obligația de a respecta drepturile omului.

Înaltele Părți contractante recunosc oricărei persoane aflate sub jurisdicția lor drepturile și libertățile definite în titlul I al prezentei convenții.

Articolul 6. Dreptul la un proces echitabil.

Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa. Hotărârrea trebuie să fie pronunțată în mod public, dar accesul în sala de ședință poate fi interzis presei și publicului pe întreaga durată a procesului sau a unei părți a acestuia în interesul moralității, al ordinii publice ori la securității naționale [...].

Articolul 13. Dreptul la un remediu efectiv

Orice persoană, ale cărei drepturi și libertăți recunoscute de prezenta Convenție au fost încălcate, are dreptul de a se adresa efectiv unei instanțe naționale, chiar și atunci când încălcarea s-ar datora unor persoane care au acționat în exercitarea atribuțiilor lor oficiale.

3. Prevederile relevante ale Codului de procedură civilă nr. 225/30-05-2003 sun următoarele:

Articolul 1. Raporturile reglementate de legislația procedurală civilă

Legislația procedurală civilă a Republicii Moldova reglementează raporturile sociale referitoare la raporturile procesuale civile ce apar la înfăptuirea justiției de către instanțele judecătorești de drept comun în cadrul judecării cauzelor în acțiuni civile, precum și a altor cauze, date în competența lor de prezentul cod și de alte legi.

Articolul 2. Legislația procedurală civilă

(1) Procedura de judecare a cauzelor civile în instanțele judecătorești de drept comun este stabilită de Constituția Republicii Moldova, de hotărârile și deciziile Curții Europene a Drepturilor Omului, de hotărârile Curții Constituționale, de prezentul cod și de alte legi organice. Normele de drept procedural civil din alte legi trebuie să corespundă dispozițiilor fundamentale ale Constituției Republicii Moldova și prezentului cod.

(2) În caz de coliziune între normele prezentului cod și prevederile Constituției Republicii Moldova, se aplică prevederile Constituției, iar în caz de discordanță între normele prezentului cod și cele ale unei alte legi organice, se aplică reglementările legii adoptate ulterior.

(3) Dacă prin tratatul internațional la care Republica Moldova este parte sânt stabilite alte norme decât cele prevăzute de legislația procedurală civilă a Republicii Moldova, se aplică normele tratatului internațional dacă din acesta nu rezultă că pentru aplicarea lor este necesară adoptarea unei legi naționale.

(4) Legislația procedurală civilă stabilește modalitatea de judecare a cauzelor în acțiuni civile ce rezultă din raporturi juridice civile, familiale, de muncă, locative, funciare, ecologice și din alte raporturi juridice, a cauzelor cu procedură specială și cu procedură în ordonanță (simplificată), precum și a celor care apar în legătură cu executarea actelor instanței judecătorești și actelor altor autorități.

Articolul 4. Sarcinile procedurii civile

Sarcinile procedurii civile constau în judecarea justă, în termen rezonabil, a cauzelor de apărare a drepturilor încălcate sau contestate, a libertăților și a intereselor legitime ale persoanelor fizice și juridice și asociațiilor lor, ale autorităților publice și ale altor persoane care sânt subiecte ale raporturilor juridice civile, familiale, de muncă și ale altor raporturi juridice, precum și în apărarea intereselor statului și ale societății, în consolidarea legalității și a ordinii de drept, în prevenirea cazurilor de încălcare a legii.

Articolul 5. Accesul liber la justiție

(1) Orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanță judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-și apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile și interesele legitime.

(2) Nici unei persoane nu i se va refuza apărarea judiciară din motiv de inexistență a legislației, de imperfecțiune, coliziune sau obscuritate a legislației în vigoare.

(3) Renunțarea uneia dintre părți la dreptul de a se adresa în judecată prin încheierea în prealabil a unei convenții nu are efect juridic, cu excepția cazurilor de încheiere, în condițiile legii, a unei convenții arbitrale.

Articolul 6. Modalitățile de apărare a drepturilor, libertăților și intereselor legitime

Instanța judecătorească exercită apărarea drepturilor, libertăților și intereselor legitime prin somare la executarea unor obligații, prin declararea existenței sau inexistenței unui raport juridic, prin constatarea unui fapt care are valoare juridică, prin alte modalități, prevăzute de lege.

Articolul 22 Egalitatea în fața legii și a justiției

(1) Justiția în cauzele civile se înfăptuiește pe principiul egalității tuturor persoanelor, independent de cetățenie, rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere, origine socială, serviciu, domiciliu, loc de naștere, precum și al egalității tuturor organizațiilor, indiferent de tipul de proprietate și forma de organizare juridică, subordonare, sediu și de alte circumstanțe.

(2) Privilegiile procesuale ale persoanelor care beneficiază de imunitatea răspunderii civile se stabilesc de prezentul cod și de alte legi, de tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte.

Articolul 26 Contradictorialitatea și egalitatea părților în drepturile procedurale

(1) Procesele civile se desfășoară pe principiul contradictorialității și egalității părților în drepturile procedurale.

(2) Contradictorialitatea presupune organizarea procesului astfel încât părțile și ceilalți participanți la proces să aibă posibilitatea de a-și formula, argumenta și dovedi poziția în proces, de a alege modalitățile și mijloacele susținerii ei de sine stătător și independent de instanță, de alte organe și persoane, de a-și expune opinia asupra oricărei probleme de fapt și de drept care are legătură cu cauza dată judecării și de a-și expune punctul de vedere asupra inițiativelor instanței.

(3) Instanța care judecă cauza își păstrează imparțialitatea și obiectivitatea, creează condiții pentru exercitarea drepturilor participanților la proces, pentru cercetarea obiectivă a circumstanțelor reale ale cauzei.

(4) Egalitatea părților în drepturile procedurale este garantată prin lege și se asigură de către instanță prin crearea posibilităților egale, suficiente și adecvate de folosire a tuturor mijloacelor procedurale pentru susținerea poziției asupra circumstanțelor de fapt și de drept, astfel încât nici una dintre părți să nu fie defavorizată în raport cu cealaltă.

V. EXPUNEREA PRETINSEI SAU A PRETINSELOR ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI, PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR ÎN SPRIJINUL ACESTOR AFIRMAȚII.

Obiectul prezentei sesizări îl constituie controlul constituționalității prevederilor art. 15, alin. (2), lit. b) din Legea nr. 303 din 13.12.2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, potrivit căruia "(2) În raport cu consumatorii, operatorul are următoarele obligații: b) să furnizeze serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare în locurile autorizate, ținând cont de punctele de delimitare a rețelelor și instalațiilor, în baza unui contract încheiat cu consumatorul, și să respecte angajamentele contractuale", care afectează drepturile constituționale ale reclamantului ÎIS „ACVA NORD”, prevăzute la articolele art. 20, art. 26, art. art. 54 a Constituției Republicii Moldova, art. 1, art. 6, art. 13 a Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

În orice stat de drept, principiul legalității trebuie să domine întreaga construcție normativă. Acest principiu impune nu doar existența legii, ci și calitatea acesteia – în sensul clarității, accesibilității și previzibilității. Norma juridică nu este doar un instrument tehnic de reglementare, ci un garant al libertății. Orice ambiguitate în exprimare, orice lacună în tehnica legislativă nu constituie doar o imperfecțiune formală, ci o potențială amenințare la adresa drepturilor fundamentale. În acest context, se impune o analiză riguroasă al articolului 15, alin. (2), lit. b) din Legea nr. 303 din 13.12.2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, prin prisma exigențelor constituționale și europene, după cum urmează:

1. Contextul legal

Potrivit art. 15 alin. (2) lit. b) din Legea nr. 303/2013: *„În raport cu consumatorii, operatorul are următoarele obligații: b) să furnizeze serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare în locurile autorizate, ținând cont de punctele de delimitare a rețelelor și instalațiilor, în baza unui contract încheiat cu consumatorul, și să respecte angajamentele contractuale.”*

Accastă prevedere impune operatorului public – în speță, ÎIS „Acva Nord”, aflat în procedura de realizare a planului de restructurare – o limitare a sferei sale funcționale de furnizare a serviciului public, condiționând activitatea acestuia de existența unui „loc autorizat” și de respectarea punctelor formale de delimitare, fără a asigura flexibilitate ori mecanisme clare pentru extinderea/reautorizarea serviciului în vederea protejării interesului public.

2. Încălcarea art. 20 și art. 26 din Constituție – accesul liber la justiție și dreptul la apărare

Conform art. 20 din Constituție: *„Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.”*

În același timp, art. 26 garantează dreptul fiecărei persoane de a reacționa legitim împotriva încălcării drepturilor sale.

ÎIS „Acva Nord” este operator delegat al serviciului public, adică reprezentant al interesului public local în asigurarea accesului la apă. Or, în condițiile în care este împiedicat legal să furnizeze serviciul în afara „locurilor autorizate” – chiar dacă există cerere, rețea, capacitate și interes social – operatorul devine captiv într-un cadru normativ restrictiv, care nu-i permite să reacționeze în mod eficient la cerințele reale ale comunității.

Accesul la justiție devine inefficient: instanțele nu pot obliga extinderea rețelei în lipsa unui temei legal, iar autorizațiile depind de alți factori administrativi. Astfel, ÎIS „Acva Nord” nu-și poate apăra funcțional dreptul său de operator și nici îndeplini obligația de serviciu public.

3. Încălcarea art. 54 din Constituție – restrângere disproporționată a drepturilor și libertăților

Articolul 54 alin. (1)-(4) stabilește că drepturile fundamentale nu pot fi restrânse decât prin lege, în mod proporțional, necesar și rezonabil, iar restrângerea nu poate atinge existența dreptului.

În acest caz, limitarea impusă de art. 15 alin. (2) lit. b) afectează esența dreptului operatorului de a furniza serviciul public, ceea ce:

- ✓ subminează capacitatea ÎIS „Acva Nord” de a-și îndeplini obligațiile prevăzute de planul procedurii de restructurare;
- ✓ reduce eficiența procedurii de restructurare în ansamblu;
- ✓ pune în pericol interesul public al comunităților deservite, care rămân fără acces la apă doar pentru că locul nu este „autorizat”, deși este alimentat tehnic din rețeaua publică.

Această constrângere nu este proporțională, nu ține cont de specificul situației operatorului (aflat în proces de restructurare), și nu oferă niciun mecanism de excepție sau ajustare temporară în interesul public.

4. Încălcarea art. 6 și art. 13 CEDO – absența unui remediu efectiv pentru asigurarea continuității serviciului public

În sensul jurisprudenței CEDO, art. 6 (dreptul la un proces echitabil) și art. 13 (dreptul la un remediu efectiv) impun statelor să ofere mecanisme funcționale pentru apărarea drepturilor și intereselor legitime ale persoanelor, inclusiv ale entităților care desfășoară activități de interes public.

Dacă un operator public este împiedicat de o normă formală – „loc autorizat” – să își îndeplinească misiunea publică, iar această imposibilitate nu poate fi atacată eficient în fața unei instanțe ori corectată pe cale administrativă într-un termen rezonabil, se încalcă:

- ✓ dreptul la un proces echitabil, întrucât obstacolul este absolut, nejustificabil;
- ✓ dreptul la un remediu efectiv, întrucât nu există o cale reală prin care operatorul să-și exercite drepturile.

5. Efecte prejudiciabile în contextul procedurii de restructurare al operatorului

Procedura de restructurare urmărește salvarea întreprinderii și menținerea acesteia în circuitul economic. ÎIS „Acva Nord” este prestatorul unui serviciu esențial și trebuie să continue să furnizeze apa și canalizarea inclusiv în noile zone de dezvoltare ori în cele neautorizate temporar, dacă interesul public o cere.

Art. 15 alin. (2) lit. b) impune o limitare de natură tehnico-administrativă, fără nicio flexibilitate adaptabilă condițiilor economice sau sociale. Aceasta compromite:

- ✓ realizarea planului de restructurare votat de adunarea creditorilor și confirmat de instanță;
- ✓ protecția creditorilor și comunității;
- ✓ exercitarea funcției publice delegate de autoritățile locale.

În concluzie, elucidăm că art. 15 alin. (2) lit. b) din Legea nr. 303/2013 este neconstituțional, în măsura în care:

- impune operatorului public restricții disproporționate și rigide privind furnizarea unui serviciu de interes vital;
- împiedică realizarea planului de restructurare într-o procedură legală protejată;
- încalcă dreptul la apărare și acces la justiție, prin imposibilitatea exercitării efective a rolului de operator;
- nu oferă un remediu juridic funcțional, încălcând garanțiile constituționale și europene.

Această normă legală necesită revizuire legislativă sau intervenție de control constituțional, pentru a restabili echilibrul dintre exigențele tehnice și protejarea

drepturilor fundamentale ale actorilor publici care acționează în interes general. Relevante la caz sunt și constatările și practica Curții Constituționale.

Corespunzător, potrivit Hotărârii Curții Constituționale nr. 5 din 06.03.2018, adoptată la sesizare nr. 10g/2018, au fost definite condițiile calității legii: „44. *Articolul 1 alin. (3) din Constituție proclamă Republica Moldova ca un stat de drept și democratic. Curtea reiterează importanța principiului statului de drept pentru o societate democratică. 45. Curtea menționează că exigențele statului de drept presupun inter alia asigurarea legalității și a certitudinii juridice (Raportul privind preeminența dreptului, adoptat de Comisia de la Veneția la cea de-a 86 sesiune plenară, 2011, §41). 46. În acest context, Curtea reține că principiul legalității și al certitudinii juridice este esențial pentru garantarea încrederii în statul de drept și constituie o protecție împotriva arbitrarului. Așadar, asigurarea și respectarea acestor principii obligă statul să edicteze într-o manieră clară și previzibilă normele adoptate. 47. Adoptarea de către legiuitor a unor legi accesibile, previzibile și clare se impune și prin articolul 23 alin. (2) din Constituție, care stabilește obligația statului de a asigura dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle sale. În acest sens, norma constituțională stabilește că statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative. 48. În Hotărârea nr. 26 din 23 noiembrie 2010, Curtea a reținut că: „Pentru a corespunde celor trei criterii de calitate – accesibilitate, previzibilitate și claritate – norma de drept trebuie să fie formulată cu suficientă precizie, astfel încât să permită persoanei să decidă asupra conduitei sale și să prevadă, în mod rezonabil, în funcție de circumstanțele cauzei, consecințele acestei conduite. În caz contrar, cu toate că legea conține o normă de drept care aparent descrie conduita persoanei în situația dată, persoana poate pretinde că nu-și cunoaște drepturile și obligațiile. Într-o astfel de interpretare, norma ce nu corespunde criteriilor clarității este contrară art. 23 din Constituție [...]” 49. Curtea Europeană în jurisprudența sa a subliniat importanța asigurării accesibilității și previzibilității legii, instituind o serie de repere, pe care legiuitorul trebuie să le aibă în vedere pentru respectarea acestor exigențe. 50. Astfel, Curtea Europeană a menționat că nu poate fi considerată „lege” decât o normă enunțată cu suficientă precizie, pentru a permite individului să-și corecteze conduita. În special, o normă este previzibilă atunci când oferă o anume garanție contra atingerilor arbitrare ale puterii publice (cauza Amann v. Elveția, hotărârea din 16 februarie 2000, §56). Testul preciziei legii impune ca legea, în situațiile în care oferă o anumită marjă de discreție, să indice cu suficientă claritate limitele acesteia (cauza Silver și alții v. Regatul Unit, hotărârea din 25 martie 1983, §80). 51. În acest sens, în Hotărârea nr. 26 din 27 septembrie 2016, Curtea a reținut că la elaborarea unui act normativ legiuitorul trebuie să respecte normele de tehnică legislativă pentru ca acesta să corespundă exigențelor de calitate. De asemenea, textul legislativ trebuie să corespundă principiului unității materiei legislative sau corelației între textele regulatorii, pentru ca persoanele să-și poată adapta comportamentul la reglementările existente, ce exclud interpretările contradictorii sau concurența între normele de drept aplicabile. 52. Prin urmare, Curtea reține că previzibilitatea și claritatea constituie elemente sine qua non ale constituționalității unei norme, care în activitatea de legiferare acestea nicidecum nu pot fi omise.*

În lumina celor expuse, rezultă fără echivoc că art. 15, alin. (2), lit. b) din Legea nr. 303 din 13.12.2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare este contrar Constituției, în special art. 20 (accesul liber la justiție), art. 26 (dreptul la

apărare) și art. 54 (proporționalitatea restrângerilor). De asemenea, dispoziția legală încalcă cerințele de calitate a legii.

Se impune, prin urmare, declararea neconstituționalității acestei norme, în scopul restabilirii unui cadru legislativ clar, previzibil și compatibil cu standardele constituționale și europene ale unui proces echitabil.

VI. CERINȚELE SESIZĂRII

Reieșind din motivele expuse *supra*, fiind constatate toate cele 4 condiții necesare pentru a sesiza Curtea Constituțională, în temeiul art. 12¹ CPC, articolului 135 alin. 1 lit. a) și g) din Constituție, precum și al Regulamentului privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională, reclamantul ÎIS „ACVA NORD” (în procedura de realizare a planului de restructurare), *respectuos*,

SOLICITĂ:

1. Primirea și admiterea spre examinare în fond a Sesizării privind excepția de neconstituționalitate ridicată;
2. A supune controlului constituționalității prevederile articolului art. 15, alin. (2), lit. b) din Legea nr. 303 din 13.12.2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, potrivit căruia "(2) În raport cu consumatorii, operatorul are următoarele obligații: b) să furnizeze serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare în locurile autorizate, ținând cont de punctele de delimitare a rețelelor și instalațiilor: în baza unui contract încheiat cu consumatorul, și să respecte angajamentele contractuale."
3. A declara neconstituțional articolul 15, alin. (2), lit. b) din Legea nr. 303 din 13.12.2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare.

VII. DECLARAȚIA ȘI SEMNĂTURA

Declar pe onoare că informațiile ce figurează în prezentul formular de sesizare sunt exacte.

21.05.2025

mun. Chișinău

„Acva Nord” ÎIS
(în procedura de realizare a planului)
Administratorul insolvenței Bostan Nicolae

128
Întreprindere Interraionala de Stat „Acva Nord” în procedura de restructurare

State Inter-Rayonal Enterprise " Acva Nord "

MD-3000 or. Soroca str. Cosăușilor, 32 tel/fax (230) 2-35-02

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

mun. Chișinău, str. Alexandru Lăpușneanu nr. 28
MD 2004, Republica Moldova

**SESIZARE
PRIVIND EXCEPȚIA DE NECONSTITUȚIONALITATE**

prezentată în conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) și lit. g) din Constituție

Autorul sesizării: Reclamantul ÎIS „ACVA NORD”
(în procedura de realizare a planului de restructurare)
Sediul: mun. Chișinău, MD 2009, str. Vasile Alecsandri 19, c. p. 255
IDNO: 1004607006668
Sediul: mun. Soroca, str. Cosăușilor, nr. 32

Administratorului insolvabilității ÎIS „ACVA NORD”
(în procedura de realizare a planului de restructurare)
Administratorul Autorizat: Bostan Nicolae

I. OBIECTUL SESIZĂRII

1. Controlul constituționalității prevederilor art. 15, alin. (2), lit. h) din Legea nr. 303 din 13.12.2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, potrivit căruia "*(2) În raport cu consumatorii, operatorul are următoarele obligații: h) să nu admită discriminarea consumatorilor, să calculeze plata pentru serviciul furnizat/prestat în baza tarifelor aprobate, a indicațiilor contoarelor de apă, iar în lipsa acestora, pe durata verificării metrologice periodice, sau în cazul deteriorării din motive ce nu pot fi imputate consumatorului, să calculeze plata pentru volumul de apă consumată, reieșind din volumul mediu lunar, înregistrat în ultimele 3 luni până la verificare (deteriorare);*"
2. Declararea drept neconstituțional al articolului 15, alin. (2), lit. h) din Legea nr. 303 din 13.12.2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare.

II. CIRCUMSTANȚELE LITIGIULUI EXAMINAT DE INSTANȚA DE JUDECATĂ

Pe rolul Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani se află în examinare cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată (acțiunea în contestare) înaintată de către reclamantul Întreprinderea Interraională de Stat ACVA-NORD vs. pârâtului Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, privind controlul legalității actelor administrative ale administrației publice centrale de specialitate.

Reclamantul ÎIS „ACVA NORD” și-a întemeiat cererea de chemare în judecată (acțiunea în contestare), în baza art. 15, alin. (2), lit. h) din Legea nr. 303 din 13.12.2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, potrivit căruia "*(2) În raport cu consumatorii, operatorul are următoarele obligații: h) să nu admită discriminarea consumatorilor; să calculeze plata pentru serviciul furnizat/prestat în baza tarifelor aprobate, a indicațiilor contoarelor de apă, iar în lipsa acestora, pe durata verificării metrologice periodice, sau în cazul deteriorării din motive ce nu pot fi imputate consumatorului, să calculeze plata pentru volumul de apă consumată, reieșind din volumul mediu lunar, înregistrat în ultimele 3 luni până la verificare (deteriorare).*"

Respectiv, la soluționarea cauzei de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată (acțiunea în contestare) înaintată de către reclamantul Întreprinderea Interraională de Stat ACVA-NORD vs. pârâtului Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, privind controlul legalității actelor administrative ale administrației publice centrale de specialitate, instanța de judecată urmează să aplice inclusiv prevederile art. 15, alin. (2), lit. h) din Legea nr. 303 din 13.12.2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, constituționalitatea cărora reclamantul ÎIS „ACVA NORD” (în procedura de realizare a planului de restructurare) le contestă prin prezenta sesizare, fiind în contradicție cu prevederile art. 20, art. 26, art. 54 a Constituției Republicii Moldova, art. 1, art. 6, art. 13 a Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

III. NORMA DE DREPT SUPUSĂ VERIFICĂRII CONSTITUȚIONALITĂȚII

Prezenta sesizare are drept obiect de examinare controlul constituționalității prevederilor art. 15, alin. (2), lit. h) din Legea nr. 303 din 13.12.2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, potrivit căruia "*(2) În raport cu*

consumatorii, operatorul are următoarele obligații: h) să nu admită discriminarea consumatorilor; să calculeze plata pentru serviciul furnizat/prestat în baza tarifelor aprobate, a indicațiilor contoarelor de apă, iar în lipsa acestora, pe durata verificării metrologice periodice, sau în cazul deteriorării din motive ce nu pot fi imputate consumatorului, să calculeze plata pentru volumul de apă consumată, reieșind din volumul mediu lunar, înregistrat în ultimele 3 luni pînă la verificare (deteriorare);.”
normele contestate ca neconstituționale fiind următoarele:

Articolul 15. Obligațiile operatorului

(2) În raport cu consumatorii, operatorul are următoarele obligații: h) să nu admită discriminarea consumatorilor, să calculeze plata pentru serviciul furnizat/prestat în baza tarifelor aprobate, a indicațiilor contoarelor de apă, iar în lipsa acestora, pe durata verificării metrologice periodice, sau în cazul deteriorării din motive ce nu pot fi imputate consumatorului, să calculeze plata pentru volumul de apă consumată, reieșind din volumul mediu lunar, înregistrat în ultimele 3 luni pînă la verificare (deteriorare).

IV. CADRUL NORMATIV PERTINENT

1. Constituția Republicii Moldova adoptată la 29.07.1994, republicată la 29.03.2016.

Articolul 20. Accesul liber la justiție

(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngrădi accesul la justiție.

Articolul 26. Dreptul la apărare

(1) Dreptul la apărare este garantat. (2) Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale. (3) În tot cursul procesului, părțile au dreptul să fie asistate de un avocat, ales sau numit din oficiu. (4) Amestecul în activitatea persoanelor care exercită apărarea în limitele prevăzute se pedepsește prin lege.

Articolul 54. Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sînt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

(3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.

(4) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.

2. Convenția Europeană a Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale

Articolul 1. Obligația de a respecta drepturile omului.

Înaltele Părți contractante recunosc oricărei persoane aflate sub jurisdicția lor drepturile și libertățile definite în titlul I al prezentei convenții.

Articolul 6. Dreptul la un proces echitabil.

Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa. Hotărârea trebuie să fie pronunțată în mod public, dar accesul în sala de ședință poate fi interzis presei și publicului pe întreaga durată a procesului sau a unei părți a acestuia în interesul moralității, al ordinii publice ori la securității naționale [...].

Articolul 13. Dreptul la un remediu efectiv

Orice persoană, ale cărei drepturi și libertăți recunoscute de prezenta Convenție au fost încălcate, are dreptul de a se adresa efectiv unei instanțe naționale, chiar și atunci când încălcarea s-ar datora unor persoane care au acționat în exercitarea atribuțiilor lor oficiale.

3. Prevederile relevante ale Codului de procedură civilă nr. 225/30-05-2003 sunt următoarele:

Articolul 1. Raporturile reglementate de legislația procedurală civilă

Legislația procedurală civilă a Republicii Moldova reglementează raporturile sociale referitoare la raporturile procesuale civile ce apar la înfăptuirea justiției de către instanțele judecătorești de drept comun în cadrul judecării cauzelor în acțiuni civile, precum și a altor cauze, date în competența lor de prezentul cod și de alte legi.

Articolul 2. Legislația procedurală civilă

(1) Procedura de judecare a cauzelor civile în instanțele judecătorești de drept comun este stabilită de Constituția Republicii Moldova, de hotărârile și deciziile Curții Europene a Drepturilor Omului, de hotărârile Curții Constituționale, de prezentul cod și de alte legi organice. Normele de drept procedural civil din alte legi trebuie să corespundă dispozițiilor fundamentale ale Constituției Republicii Moldova și prezentului cod.

(2) În caz de coliziune între normele prezentului cod și prevederile Constituției Republicii Moldova, se aplică prevederile Constituției, iar în caz de discordanță între normele prezentului cod și cele ale unei alte legi organice, se aplică reglementările legii adoptate ulterior.

(3) Dacă prin tratatul internațional la care Republica Moldova este parte sânt stabilite alte norme decât cele prevăzute de legislația procedurală civilă a Republicii Moldova, se aplică normele tratatului internațional dacă din acesta nu rezultă că pentru aplicarea lor este necesară adoptarea unei legi naționale.

(4) Legislația procedurală civilă stabilește modalitatea de judecare a cauzelor în acțiuni civile ce rezultă din raporturi juridice civile, familiale, de muncă, locative, funciare, ecologice și din alte raporturi juridice, a cauzelor cu procedură specială și cu procedură în ordonanță (simplificată), precum și a celor care apar în legătură cu executarea actelor instanței judecătorești și actelor altor autorități.

Articolul 4. Sarcinile procedurii civile

Sarcinile procedurii civile constau în judecarea justă, în termen rezonabil, a cauzelor de apărare a drepturilor încălcate sau contestate, a libertăților și a intereselor legitime ale persoanelor fizice și juridice și asociațiilor lor, ale autorităților publice și ale altor persoane care sânt subiecte ale raporturilor juridice civile, familiale, de muncă și ale altor

raporturi juridice, precum și în apărarea intereselor statului și ale societății, în consolidarea legalității și a ordinii de drept, în prevenirea cazurilor de încălcare a legii.

Articolul 5. Accesul liber la justiție

(1) Orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanță judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-și apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile și interesele legitime.

(2) Nici unei persoane nu i se va refuza apărarea judiciară din motiv de inexistență a legislației, de imperfecțiune, coliziune sau obscuritate a legislației în vigoare.

(3) Renunțarea uneia dintre părți la dreptul de a se adresa în judecată prin încheierea în prealabil a unei convenții nu are efect juridic, cu excepția cazurilor de încheiere, în condițiile legii, a unei convenții arbitrale.

Articolul 6. Modalitățile de apărare a drepturilor, libertăților și intereselor legitime

Instanța judecătorească exercită apărarea drepturilor, libertăților și intereselor legitime prin somare la executarea unor obligații, prin declararea existenței sau inexistenței unui raport juridic, prin constatarea unui fapt care are valoare juridică, prin alte modalități, prevăzute de lege.

Articolul 22 Egalitatea în fața legii și a justiției

(1) Justiția în cauzele civile se desfășoară pe principiul egalității tuturor persoanelor, independent de cetățenie, rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere, origine socială, serviciu, domiciliu, loc de naștere, precum și al egalității tuturor organizațiilor, indiferent de tipul de proprietate și forma de organizare juridică, subordonare, sediu și de alte circumstanțe.

(2) Privilegiile procesuale ale persoanelor care beneficiază de imunitatea răspunderii civile se stabilesc de prezentul cod și de alte legi, de tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte.

Articolul 26 Contradictorialitatea și egalitatea părților în drepturile procedurale

(1) Procesele civile se desfășoară pe principiul contradictorialității și egalității părților în drepturile procedurale.

(2) Contradictorialitatea presupune organizarea procesului astfel încât părțile și ceilalți participanți la proces să aibă posibilitatea de a-și formula, argumenta și dovedi poziția în proces, de a alege modalitățile și mijloacele susținerii ei de sine stătător și independent de instanță, de alte organe și persoane, de a-și expune opinia asupra oricărei probleme de fapt și de drept care are legătură cu cauza dată judecării și de a-și expune punctul de vedere asupra inițiativelor instanței.

(3) Instanța care judecă cauza își păstrează imparțialitatea și obiectivitatea, creează condiții pentru exercitarea drepturilor participanților la proces, pentru cercetarea obiectivă a circumstanțelor reale ale cauzei.

(4) Egalitatea părților în drepturile procedurale este garantată prin lege și se asigură de către instanță prin crearea posibilităților egale, suficiente și adecvate de folosire a tuturor mijloacelor procedurale pentru susținerea poziției asupra circumstanțelor de fapt și de drept, astfel încât nici una dintre părți să nu fie defavorizată în raport cu cealaltă.

V. EXPUNEREA PRETINSEI SAU A PRETINSELOR ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI, PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR ÎN SPRIJINUL ACESTOR AFIRMAȚII.

Obiectul prezentei sesizări îl constituie controlul constituționalității prevederilor art. 15, alin. (2), lit. h) din Legea nr. 303 din 13.12.2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, potrivit căruia *“(2) În raport cu consumatorii, operatorul are următoarele obligații: h) să nu admită discriminarea consumatorilor; să calculeze plata pentru serviciul furnizat/prestat în baza tarifelor aprobate, a indicațiilor contoarelor de apă, iar în lipsa acestora, pe durata verificării metrologice periodice, sau în cazul deteriorării din motive ce nu pot fi imputate consumatorului, să calculeze plata pentru volumul de apă consumată, reieșind din volumul mediu lunar, înregistrat în ultimele 3 luni pînă la verificare (deteriorare), care afectează drepturile constituționale ale reclamantului ÎIS „ACVA NORD”, prevăzute la articolele art. 20, art. 26, art. art. 54 a Constituției Republicii Moldova, art. 1, art. 6, art. 13 a Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.*

În orice stat de drept, principiul legalității trebuie să domine întreaga construcție normativă. Acest principiu impune nu doar existența legii, ci și calitatea acesteia – în sensul clarității, accesibilității și previzibilității. Norma juridică nu este doar un instrument tehnic de reglementare, ci un garant al libertății. Orice ambiguitate în exprimare, orice lacună în tehnica legislativă nu constituie doar o imperfecțiune formală, ci o potențială amenințare la adresa drepturilor fundamentale. În acest context, se impune o analiză riguroasă al articolului 15, alin. (2), lit. h) din Legea nr. 303 din 13.12.2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, prin prisma exigențelor constituționale și europene, după cum urmează:

1. Contextul legal

Potrivit art. 15 alin. (2) lit. h) din Legea nr. 303/2013: *„În raport cu consumatorii, operatorul are următoarele obligații: h) să nu admită discriminarea consumatorilor; să calculeze plata pentru serviciul furnizat/prestat în baza tarifelor aprobate, a indicațiilor contoarelor de apă, iar în lipsa acestora, pe durata verificării metrologice periodice, sau în cazul deteriorării din motive ce nu pot fi imputate consumatorului, să calculeze plata pentru volumul de apă consumată, reieșind din volumul mediu lunar, înregistrat în ultimele 3 luni pînă la verificare (deteriorare).”*

Această prevedere impune operatorului public – în speță, ÎIS „Acva Nord”, aflat în procedura de realizare a planului de restructurare – o limitare a sferei sale funcționale de furnizare a serviciului public, fără a asigura flexibilitate ori mecanisme clare pentru extinderea/reautorizarea serviciului în vederea protejării interesului public.

La acest capitol, un tratament discriminatoriu ar constitui aplicarea prețului diferit pentru **consumatori aflați în situații identice**.

Norma supusă controlului constituționalității nu face o distincție clară între aplicarea tratamentului egal și nediscriminatorii pentru persoanele aflate în circumstanțe/ipostaze identice și persoane aflate în ipostaze diferite.

Adică, în speță, ANRE a calificat drept încălcare faptul diferenței tarifelor la serviciul de livrare a apei pentru două entități distincte, dintre care o entitate (care primea apă la preț mai mic) primea serviciul dat la preț angro și o altă entitate (care primea apă la preț mai mare) primea serviciul dat la cu amănuntul, respectiv cheltuielile pentru prestarea serviciului dat entităților menționate sunt diferite, motiv din care prețul este mai mare.

La acest capitol, legiuitorul a expus laconic norma dată, omițând să indice că, tratamentul se consideră discriminatoriu atunci când față de două entități/persoane în condiții similare sau identice se aplică tratament diferit.

Lacuna dată, constituie o oportunitate pentru interpretări defavorabile din partea organelor competente (la caz ANRE) care contrar normelor de drept a calificat drept tratament discriminatoriu, livrarea apei la prețuri diferite pentru două entități diferite, dar care se aflau și în situații diferite dar nu similare.

Respectiv, în măsura în care tariful este stabilit doar pentru livrare apei în mod angro, în sensul principiului libertății contractuale, părțile (consumatorul și furnizorul) sunt în drept să negocieze cu acordul bilateral condițiile de livrare a apei, cantități, prețul etc.

Totodată, norma dată contravine principiului libertății contractuale, reglementat de prevederile legislației civile în vigoare.

Conform art. 4, alin. (1) Cod civil al RM: „Legislația civilă este întemeiată pe recunoașterea egalității participanților la raporturile reglementate de ea, protecția vieții intime, private și de familie, recunoașterea inviolabilității proprietății, a libertății contractuale, protecția bunei-credințe, protecția consumatorului, recunoașterea inadmisibilității imixtiunii în afacerile private, necesității de realizare liberă a drepturilor civile, de garantare a restabilirii persoanei în drepturile în care a fost lezată și de apărare a lor de către organele de jurisdicție competente.”

În sensul art. 993 Cod civil al RM: „(1) Oricine își poate alege în mod liber contractantul, dacă legea nu prevede altfel.

(2) Părțile contractante pot încheia în mod liber, în limitele dispozițiilor legale imperative, contracte și pot stabili conținutul lor.

(4) Părțile contractante pot de asemenea să deroge de la dispozițiile legale cuprinse în celelalte articole ale prezentului cod, în legile speciale și alte acte normative care se referă la drepturile, obligațiile și alte efecte juridice produse de contract, inclusiv distribuirea riscurilor; dacă din modul de exprimare a dispoziției, din conținutul sau din contextul ei nu rezultă în mod neîndoielnic că dispoziția legală este imperativă.”

Tratament discriminatoriu, constituie atunci când pentru persoanele fizice și juridice aflate în aceleași circumstanțe și condiții ar fi fost aplicate tarife diferențiate, la caz însă pentru aceleași categorii de consumatori au fost aplicate tarife identice iar tariful majorat pentru consumatorii cu amănuntul se justifică prin costuri mai mari pentru prestarea serviciului de către reclamant.

În asemenea circumstanței, ține de obligația legiuitorului să ajusteze normele de drept astfel încât acestea să corespundă cerințelor de previzibilitate, legalitate și claritate.

2. Încălcarea art. 20 și art. 26 din Constituție – accesul liber la justiție și dreptul la apărare

Conform art. 20 din Constituție: „Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.”

În același timp, art. 26 garantează dreptul fiecărei persoane de a reacționa legitim împotriva încălcării drepturilor sale.

ÎIS „Acva Nord” este operator delegat al serviciului public, adică reprezentant al interesului public local în asigurarea accesului la apă. Or, în condițiile în care este împiedicat legal să furnizeze serviciul de apă altor consumatori decât cei angro (care de regulă înregistrează cele mai mari restanțe la plată ca de exemplu la caz SA „Regia Apă Canal Soroca” și ÎM „Regia Apă Canal Bălți”), și împiedică livrarea către consumatorii mai mici care primesc serviciul dat la un preț mai mare datorită majorării costurilor de livrare – chiar dacă există cerere, rețea, capacitate și interes social – operatorul devine captiv într-un cadru normativ restrictiv, care nu-i permite să reacționeze în mod eficient la cerințele reale ale comunității.

Accesul la justiție devine inefficient: instanțele nu pot obliga extinderea rețelei în lipsa unui temei legal, iar autorizațiile depind de alți factori administrativi. Astfel, ÎIS „Acva Nord” nu-și poate apăra funcțional dreptul său de operator și nici îndeplini obligația de serviciu public.

3. Încălcarea art. 54 din Constituție – restrângere disproporționată a drepturilor și libertăților

Articolul 54 alin. (1)-(4) stabilește că drepturile fundamentale nu pot fi restrânse decât prin lege, în mod proporțional, necesar și rezonabil, iar restrângerea nu poate atinge existența dreptului.

În acest caz, limitarea impusă de art. 15 alin. (2) lit. h) afectează esența dreptului operatorului de a furniza serviciul public, ceea ce:

- ✓ subminează capacitatea ÎIS „Acva Nord” de a-și îndeplini obligațiile prevăzute de planul procedurii de restructurare;
- ✓ reduce eficiența procedurii de restructurare în ansamblu;
- ✓ pune în pericol interesul public al comunităților deservite, care rămân fără acces la apă doar pentru că ANRE nu le permite negocierea unor contracte în care părțile să stabilească de acord comun prețul pentru serviciul prestat.

Această constrângere nu este proporțională, nu ține cont de specificul situației operatorului (aflat în proces de restructurare), și nu oferă niciun mecanism de excepție sau ajustare temporară în interesul public.

4. Încălcarea art. 6 și art. 13 CEDO – absența unui remediu efectiv pentru asigurarea continuității serviciului public

În sensul jurisprudenței CEDO, art. 6 (dreptul la un proces echitabil) și art. 13 (dreptul la un remediu efectiv) impun statelor să ofere mecanisme funcționale pentru apărarea drepturilor și intereselor legitime ale persoanelor, inclusiv ale entităților care desfășoară activități de interes public.

Dacă un operator public este împiedicat de o normă formală – să își îndeplinească misiunea publică, iar această imposibilitate nu poate fi atacată eficient în fața unei instanțe ori corectată pe cale administrativă într-un termen rezonabil, se încalcă:

- ✓ dreptul la un proces echitabil, întrucât obstacolul este absolut, nejustificabil;
- ✓ dreptul la un remediu efectiv, întrucât nu există o cale reală prin care operatorul să-și exercite drepturile.

5. Efecte prejudiciabile în contextul procedurii de restructurare al operatorului

Procedura de restructurare urmărește salvarea întreprinderii și menținerea acesteia în circuitul economic. ÎIS „Acva Nord” este prestatorul unui serviciu esențial și trebuie să

continue să furnizeze apa și canalizarea inclusiv în noile zone de dezvoltare, dacă interesul public o cere.

Art. 15 alin. (2) lit. h) impune o limitare de natură tehnico-administrativă, fără nicio flexibilitate adaptabilă condițiilor economice sau sociale. Aceasta compromite:

- ✓ realizarea planului de restructurare votat de adunarea creditorilor și confirmat de instanță;
- ✓ protecția creditorilor și comunității;
- ✓ exercitarea funcției publice delegate de autoritățile locale.

În concluzie, elucidăm că art. 15 alin. (2) lit. h) din Legea nr. 303/2013 este neconstituțional, în măsura în care:

- **impune operatorului public restricții disproporționate și rigide privind furnizarea unui serviciu de interes vital;**
- **împiedică realizarea planului de restructurare într-o procedură legală protejată;**
- **încalcă dreptul la apărare și acces la justiție, prin imposibilitatea exercitării efective a rolului de operator;**
- **nu oferă un remediu juridic funcțional, încălcând garanțiile constituționale și europene.**
- **Contravine principiului libertății contractuale.**
- **Nu întrunește condițiile de previzibilitate și corectitudine a legii.**

Această normă legală necesită revizuire legislativă sau intervenție de control constituțional, pentru a restabili echilibrul dintre exigentele tehnice și protejarea drepturilor fundamentale ale actorilor publici care acționează în interes general. Relevante la caz sunt și constatările și practica Curții Constituționale.

Corespunzător, potrivit Hotărârii Curții Constituționale nr. 5 din 06.03.2018, adoptată la sesizare nr. 10g/2018, au fost definite condițiile calității legii: „44. *Articolul 1 alin. (3) din Constituție proclamă Republica Moldova ca un stat de drept și democratic. Curtea reiterează importanța principiului statului de drept pentru o societate democratică. 45. Curtea menționează că exigențele statului de drept presupun inter alia asigurarea legalității și a certitudinii juridice (Raportul privind preeminența dreptului, adoptat de Comisia de la Veneția la cea de-a 86 sesiune plenară, 2011, §41). 46. În acest context, Curtea reține că principiul legalității și al certitudinii juridice este esențial pentru garantarea încrederii în statul de drept și constituie o protecție împotriva arbitrarului. Așadar, asigurarea și respectarea acestor principii obligă statul să edicteze într-o manieră clară și previzibilă normele adoptate. 47 Adoptarea de către legiuitor a unor legi accesibile, previzibile și clare se impune și prin articolul 23 alin. (2) din Constituție, care stabilește obligația statului de a asigura dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle sale. În acest sens, norma constituțională stabilește că statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative. 48. În Hotărârea nr. 26 din 23 noiembrie 2010, Curtea a reținut că: „Pentru a corespunde celor trei criterii de calitate – accesibilitate, previzibilitate și claritate – norma de drept trebuie să fie formulată cu suficientă precizie, astfel încât să permită persoanei să decidă asupra conduitei sale și să prevadă, în mod rezonabil, în funcție de circumstanțele cauzei, consecințele acestei conduite. În caz contrar, cu toate că legea conține o normă de drept care aparent descrie conduita persoanei în situația dată, persoana poate pretinde că nu-*

și cunoaște drepturile și obligațiile. Într-o astfel de interpretare, norma ce nu corespunde criteriilor clarității este contrară art. 23 din Constituție [...]” 49. Curtea Europeană în jurisprudența sa a subliniat importanța asigurării accesibilității și previzibilității legii, instituind o serie de repere, pe care legiuitorul trebuie să le aibă în vedere pentru respectarea acestor exigențe. 50. Astfel, Curtea Europeană a menționat că nu poate fi considerată „lege” decât o normă enunțată cu suficientă precizie, pentru a permite individului să-și corecteze conduita. În special, o normă este previzibilă atunci când oferă o anumită garanție contra atingerilor arbitrare ale puterii publice (cauza Amann v. Elveția, hotărârea din 16 februarie 2000, §56). Testul preciziei legii impune ca legea, în situațiile în care oferă o anumită marjă de discreție, să indice cu suficientă claritate limitele acesteia (cauza Silver și alții v. Regatul Unit, hotărârea din 25 martie 1983, §80). 51. În acest sens, în Hotărârea nr. 26 din 27 septembrie 2016, Curtea a reținut că la elaborarea unui act normativ legiuitorul trebuie să respecte normele de tehnică legislativă pentru ca acesta să corespundă exigențelor de calitate. De asemenea, textul legislativ trebuie să corespundă principiului unității materiei legislative sau corelației între textele regulatorii, pentru ca persoanele să-și poată adapta comportamentul la reglementările existente, ce exclud interpretările contradictorii sau concurența între normele de drept aplicabile. 52. Prin urmare, Curtea reține că previzibilitatea și claritatea constituie elemente sine qua non ale constituționalității unei norme, care în activitatea de legiferare acestea nicidecum nu pot fi omise.

În lumina celor expuse, rezultă fără echivoc că art. 15, alin. (2), lit. h) din Legea nr. 303 din 13.12.2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare este contrar Constituției, în special art. 20 (accesul liber la justiție), art. 26 (dreptul la apărare) și art. 54 (proporționalitatea restrângerilor). De asemenea, dispoziția legală încalcă cerințele de calitate a legii.

Se impune, prin urmare, declararea neconstituționalității acestei norme, în scopul restabilirii unui cadru legislativ clar, previzibil și compatibil cu standardele constituționale și europene ale unui proces echitabil.

VI. CERINȚELE SESIZĂRII

Reieșind din motivele expuse *supra*, fiind constatate toate cele 4 condiții necesare pentru a sesiza Curtea Constituțională, în temeiul art. 12¹ CPC, articolului 135 alin. 1 lit. a) și g) din Constituție, precum și al Regulamentului privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională, reclamantul ÎIS „ACVA NORD” (în procedura de realizare a planului de restructurare), *respectuos*,

SOLICITĂ:

1. Primirea și admiterea spre examinare în fond a Sesizării privind excepția de neconstituționalitate ridicată;
2. **A supune controlului constituționalității prevederile articolului art. 15, alin. (2), lit. h) din Legea nr. 303 din 13.12.2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, potrivit căruia “(2) În raport cu consumatorii, operatorul are următoarele obligații: h) să nu admită discriminarea consumatorilor, să calculeze plata pentru serviciul furnizat/prestat în baza tarifelor aprobate, a indicațiilor contoarelor de apă, iar în lipsa acestora, pe durata verificării metrologice periodice, sau în cazul deteriorării din motive ce nu pot fi imputate consumatorului, să calculeze plata pentru volumul de apă consumată, reieșind din**

- volumul mediu lunar; înregistrat în ultimele 3 luni până la verificare (deteriorare);”;*
3. **A declara neconstituțional** articolul 15, alin. (2), lit. h) din Legea nr. 303 din 13.12.2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare.

VII. DECLARAȚIA ȘI SEMNĂTURA

Declar pe onoare că informațiile ce figurează în prezentul formular de sesizare sunt exacte.

21.05.2025

mun. Chișinău

„Acva Nord” ÎIS
(în procedura de realizare a planului)
Administratorul insolvenței Bostan Nicolae

ÎNCHEIERE

30 mai 2025

mun. Chișinău

Judecătorul Judecătoriei Chișinău (sediul Râșcani), Gandrabur Marcel, specializat în materia contenciosului administrativ,

examinând cererea Întreprinderii Interraionale de Stat "Acva-Nord" în procedura de restructurare, cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate,

în cauza de contencios administrativ intentată de Întreprinderea Interraională de Stat "Acva-Nord" în procedura de restructurare împotriva Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică privind contestarea actului administrativ individual,

a c o n s t a t a t:

Întreprinderea Interraională de Stat "Acva-Nord" în procedura de restructurare (ÎIS "Acva-Nord"), în persoana administratorului insolvenței Bostan Nicolae, a înaintat acțiune de contencios administrativ împotriva Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică (ANRE) solicitând:

-Anularea raportului privind rezultatele controlului asupra activității licențiate desfășurate de către ÎIS "Acva-Nord" (în procedura de realizare a planului de restructurare) pentru perioada anilor 2021-2023;

-Anularea hotărârii ANRE nr. 710 din 12 decembrie 2024 privind rezultatele controlului planificat efectuat la titularul de licență ÎIS "Acva-Nord" în procedura de realizare a planului procedurii de restructurare pentru perioada anilor 2021-2023;

-Anularea deciziei ANRE nr. 06-01/292 din 21 ianuarie 2025 emisă pe marginea cererii prealabile înaintate de ÎIS "Acva-Nord", în procedura de restructurare.

ÎIS "Acva-Nord" în procedura de restructurare, în persoana administratorului insolvenței Bostan Nicolae, a formulat cereri cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 15 alin. (2) lit. b) și h) din Legea nr. 303 din 13 decembrie 2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, potrivit cărora "(2) În raport cu consumatorii, operatorul are următoarele obligații: b) să furnizeze serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare în locurile autorizate, ținând cont de punctele de delimitare a rețelelor și instalațiilor, în baza unui contract încheiat cu consumatorul, și să respecte angajamentele contractuale; h) să nu admită discriminarea consumatorilor, să calculeze plata pentru serviciul furnizat/prestat în baza tarifelor aprobate, a indicațiilor contoarelor de apă, iar în lipsa acestora, pe durata verificării metrologice periodice, sau în cazul deteriorării din motive ce nu pot fi imputate consumatorului, să calculeze plata pentru volumul de apă consumată, reieșind din volumul mediu lunar, înregistrat în ultimele 3 luni până la verificare (deteriorare)".

În suportul cererilor cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate a indicat următoarele:

Pe rolul Judecătoriei Chișinău (sediul Râșcani) se află în examinare cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată (acțiunea în contestare) înaintată de către reclamantul Întreprinderea Interraională de Stat "Acva-Nord" împotriva Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică, privind controlul legalității actelor administrative ale administrației

publice centrale de specialitate. Reclamantul ÎIS "Acva-Nord" și-a întemeiat cererea de chemare în judecată (acțiunea în contestare), în baza art. 15, alin. (2), lit. b) și h) din Legea nr. 303 din 13 decembrie 2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, potrivit căreia "(2) În raport cu consumatorii, operatorul are următoarele obligații: b) să furnizeze serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare în locurile autorizate, ținând cont de punctele de delimitare a rețelelor și instalațiilor, în baza unui contract încheiat cu consumatorul, și să respecte angajamentele contractuale; h) să nu admită discriminarea consumatorilor, să calculeze plata pentru serviciul furnizat/prestat în baza tarifelor aprobate, a indicațiilor contoarelor de apă, iar în lipsa acestora, pe durata verificării metrologice periodice, sau în cazul deteriorării din motive ce nu pot fi imputate consumatorului, să calculeze plata pentru volumul de apă consumată, reieșind din volumul mediu lunar, înregistrat în ultimele 3 luni până la verificare (deteriorare)".

Respectiv, la soluționarea cauzei de contencios administrativ, instanța de judecată urmează să aplice inclusiv prevederile art. 15, alin. (2), lit. b) și h) din Legea nr. 303 din 13 decembrie 2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, constituționalitatea căreia reclamantul ÎIS "Acva-Nord" (în procedura de realizare a planului de restructurare) le contestă prin prezentele cereri, fiind în contradicție cu prevederile art. 20, art. 26, art. 54 din Constituția Republicii Moldova, art. 1, art. 6, art. 13 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Dat fiind faptul că controlul constituționalității normelor din actul legislativ ce urmează a fi aplicat de instanța de judecată, este de competența Curții Constituționale a Republicii Moldova, reclamantul ÎIS "Acva-Nord" (în procedura de realizare a planului de restructurare) formulează prezentele cereri de ridicare a excepției de neconstituționalitate, care potrivit hotărârii Curții Constituționale nr. 2 din 09 februarie 2016, pct. 81, obligă instanța judecătorească să suspende procesul și să formuleze prin încheiere judecătorească o sesizare Curții Constituționale.

Cu referire la hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09 februarie 2016 privind interpretarea art. 135 alin. 1, lit. b) din Constituția Republicii Moldova, subliniază faptul că Înalta Curte a statuat că, în eventualitatea refuzului excepției de neconstituționalitate și rezolvării litigiului fără soluționarea prealabilă acesteia de către instanța de contencios constituțional, judecătorul ordinar ar dobândi prerogative improprie instanței judecătorești.

Din aceste rațiuni, Înalta Curte a decis că judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea următoarelor condiții (paragraf 82):

- (1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;
- (2) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;
- (3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei de contencios administrativ, or una din concluziile menționate în raportul privind rezultatele controlului asupra activității licențiate desfășurate de către ÎIS "Acva-Nord" în procedura de restructurare, care a fost contestat de către reclamant în prezenta cauză de contencios administrativ este faptul că ÎIS „Acva-Nord” a furnizat serviciul public de alimentare cu apă consumatorilor la prețuri diferențiate, totodată, a furnizat serviciul public de alimentare cu apă consumatorilor din raionul Soroca și raionul Sângerei, la locurile de consum din localitățile neincluse în Anexa la licența de furnizare a serviciului public de apă, contrar prevederilor art. 15, alin. (2), lit. b), h) din Legea 303/2012
- (4) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

Curtea a reținut că verificarea constituționalității normelor contestate constituie competența exclusivă a Curții Constituționale. Din aceste considerente, judecătorii ordinari nu sunt în drept să

refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decât doar în condițiile menționate mai sus (paragraful 82).

Prin urmare, orice instanță judiciară chemată să soluționeze un litigiu, în ipoteza unei îndoieli cu privire la constituționalitatea unei dispoziții, are atât puterea, cât și obligația să se adreseze Curții Constituționale.

Potrivit pct. 81 din hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09 februarie 2016 pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova: "Potrivit prevederilor legale, în momentul acceptării excepției de neconstituționalitate, judecătorul dispune, prin încheiere, suspendarea procesului. Curtea reține că suspendarea procesului până la soluționarea de către Curtea Constituțională a excepției de neconstituționalitate este necesară pentru a exclude aplicarea normelor contrare Constituției la soluționarea unei cauze."

Sesizările adresate Curții Constituționale de a supune controlului constituționalității are ca obiect prevederile art. 15, alin. (2), lit. b) și h) din Legea nr. 303 din 13 decembrie 2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare.

Partea pârâtă a pledat pentru respingerea cererii de ridicare a excepției de neconstituționalitate.

Analizând argumentele ce vizează ridicarea excepției de neconstituționalitate și raportându-le exigențelor instituite în acest sens, judecătorul consideră necesar de a ridica excepția de neconstituționalitate cu sesizarea în acest sens a Curții Constituționale a Republicii Moldova din următoarele considerente

În corespundere cu **art. 2 alin. (2) din Codul administrativ**, anumite aspecte ce țin de activitatea administrativă privind domenii specifice de activitate pot fi reglementate prin norme legislative speciale derogatorii de la prevederile prezentului cod numai dacă această reglementare este absolut necesară și nu contravine principiilor prezentului cod.

În acord cu **art. 195 din Codul administrativ**, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art. 169–171.

Conform **art. 230 din Codul administrativ**, încheierile judecătorești care se motivează se emit în procedură scrisă. Dacă consideră necesar, instanța de judecată citează participanții la proces.

În conformitate cu **art. 12¹ din Codul de procedură civilă**, în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională.

La ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

- a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;
- b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;
- c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;
- d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.

Ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă până la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate se amână pledoariile.

Dacă nu sunt întrunite cumulativ condițiile specificate la alin. (2), instanța refuză ridicarea excepției de neconstituționalitate printr-o încheiere care poate fi atacată odată cu fondul cauzei.

Instanța de judecată poate ridica excepția de neconstituționalitate doar dacă cererea de chemare în judecată sau cererea de apel a fost acceptată în modul prevăzut de lege ori dacă cererea de recurs împotriva hotărârii sau deciziei curții de apel a fost declarată admisibilă conform legii.

La caz, judecătorul reține că titularul cererilor pretinde neconstituționalitatea prevederilor art. 15 alin. (2) lit. b) și h) din Legea nr. 303 din 13 decembrie 2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, potrivit căreia *"(2) În raport cu consumatorii, operatorul are următoarele obligații: b) să furnizeze serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare în locurile autorizate, ținând cont de punctele de delimitare a rețelelor și instalațiilor, în baza unui contract încheiat cu consumatorul, și să respecte angajamentele contractuale; h) să nu admită discriminarea consumatorilor, să calculeze plata pentru serviciul furnizat/prestat în baza tarifelor aprobate, a indicațiilor contoarelor de apă, iar în lipsa acestora, pe durata verificării metrologice periodice, sau în cazul deteriorării din motive ce nu pot fi imputate consumatorului, să calculeze plata pentru volumul de apă consumată, reieșind din volumul mediu lunar, înregistrat în ultimele 3 luni până la verificare (deteriorare)"*.

Astfel, judecătorul atestă că cererile de ridicare a excepției de neconstituționalitate enunțate, întrunesc exigențele legale și urmează a fi admise, or, obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituția Republicii Moldova, excepția este ridicată de către subiectul abilitat de lege cu acest drept, prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei și nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale a Republicii Moldova având ca obiect prevederile respective.

În lumina celor menționate supra și în conformitate cu art. 2, 195, 230 din Codul administrativ, art. 12¹, 269-270 din Codul de procedură civilă, judecătorul

d i s p u n e :

Se admite cererea înaintată de administratorul insolvabilității Întreprinderii Interraionale de Stat "Acva-Nord" în procedura de restructurare, Bostan Nicolae, cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate, în cauza de contencios administrativ intentată de Întreprinderea Interraională de Stat "Acva-Nord" în procedura de restructurare împotriva Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică privind contestarea actului administrativ individual.

Se sesizează Curtea Constituțională a Republicii Moldova în vederea realizării controlului constituționalității prevederilor art. 15 alin. (2) lit. b) și h) din Legea nr. 303 din 13 decembrie 2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare.

Se remite Curții Constituționale a Republicii Moldova, acțiunea deferită judecății, prezenta încheiere și sesizările.

Ridicarea excepției de neconstituționalitate nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă până la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate se amână pledoariile.

Încheierea nu este susceptibilă de atac.

Judecătorul

Gandrabur Marcel

Copia corespunde originalului